

Handläggare
Bergdahl Kajsa

Datum
2014-11-11

Diarienummer
KSN-2013-1447

Kommunstyrelsen

Leader Upplandsbygd och landsbygdsutveckling under 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att bevilja Upplandsbygd Ideell förening en medfinansiering på 980 080 kronor under 2015, samt

att uppdra till kommunledningskontoret att ta fram avtalsförslag tillsammans med Upplandsbygd Ideell förening för programperioden 2015- 2021 att underställas kommunstyrelsen för beslut.

Ärendet

Leader är en utvecklingsmetod som funnits inom EU sedan början av 1990-talet. Den handlar om att ett geografiskt område går samman och gör en strategi för hur landsbygden ska utvecklas ekonomiskt. Strategin genomförs genom att bevilja stöd till lokala projekt som bidrar till att uppfylla målen. Delfinansiering sker från kommunerna som ingår i området, svenska staten och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Dessutom måste varje projekt ha privat medfinansiering, till exempel i form av nedlagd arbetstid. Leader står för Liaisons Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale. Det översätts till "Samverkande åtgärder som verkar för att utveckla landsbygdens ekonomi".

Upplandsbygd Ideell förening har finansierat utvecklingsprojekt i fem kommuner; Knivsta, Tierp, Uppsala, Sigtuna och Östhammar under programperioden 2007-2013. Den totala budgeten för Leader Upplandsbygd 2007-2013 var cirka 52 miljoner kronor. Dessa har fördelats på 54 fullstora projekt. Fyra av dessa är paraplyprojekt, som i sin tur delar ut stöd om maximalt 50 000 kr. Detta gör att Leader Upplandsbygd idag bidrar till 220 stycken beviljade projekt. Uppsala kommun berörs av 89 projekt. En första summering och utvärdering av leaderperioden 2007-2013 finns i **bilaga 1**. Upplandsbygd Ideell förening kommer att återkomma till Uppsala kommun med en mer omfattad utvärdering efter avslutad programperiod.

Inom Landsbygdsprogrammet 2014-2020, som beräknas 2015-2021 på grund av förseningar i programgodkännandet på EU-nivå, har Upplandsbygd Ideell förening ansökt om att förvalta stödet för Lokalt Ledd Utveckling med leadermetoden för kommunerna Östhammar, Uppsala, Knivsta och Sigtuna. Arbetet ska baseras på ett starkt partnerskap mellan aktörer i det geografiska områdets landsbygd, med representanter från näringsliv, offentlig sektor samt företrädare för den lokala nivån.

Uppsala kommun har skickat in en avsiktsförklaring att delta i kommande Leaderprogram (KSN-2013-1447). Som ett led i genomförandet av kommande landsbygdsprogram ska avtal slutas mellan kommunerna och LAG (Local Action Group, styrelsen i ett Leaderområde) gällande finansiering.

Kommunernas finansiering beräknas uppgå till 33 procent, med resterande finansiering från EU samt Jordbruksverket. Detta är en ökning från tidigare 30 procent offentlig medfinansiering. En exakt totalbudget och fördelningsnyckel blir klar under våren 2015. Då Upplandsbygd Ideell förening per dags dato inte har fått den finansiella planen från Jordbruksverket föreslås att man tills vidare förhåller sig till samma summa som i föregående programperiod. Summan justeras i januari 2016 så att summan från 2015 stämmer med det aktuella finansieringsbeloppet. Summan kan komma att justeras upp eller ner även baserat på hur många invånare som tillkommit sedan beräkningarna 2008.

Med detta som bakgrund föreslås att kommunerna finansierar perioden 2015-2021 istället för 2014-2020 för att undvika liknande glapp i slutet på nästa programperiod. För Uppsala kommun innebär detta en medfinansiering på 980 080 kronor under 2015. Se **bilaga 2**.

En förutsättning för att bilda ett område för Lokalt ledd utveckling (det som idag är Leaderområde) är att en utförlig och konkret strategi inlämnas till Jordbruksverket. Detta arbete pågår hösten 2014 och en strategi kommer att inlämnas den 1 december av Upplandsbygd Ideell förening till Jordbruksverket. Upplandsbygd har ansökt om att arbeta med Landsbygdsfonden, Socialfonden och Regionalfonden i kommande programperiod.

Den strategi Leader arbetar med idag har fyra tematiska inriktningar:

- Företagande och arbetstillfällen
- Hållbar utveckling
- Ungdomar
- Landsbygdsutveckling

Föredragning

Uppsala kommun är en stor landsbygdskommun vilket är en resurs för hela kommunens utveckling. Genom att stötta landsbygdsprogrammet Leader, möjliggörs strategiska satsningar som främjar utvecklingen på landsbygden. Uppsala kommun arbetar genom översiktsplaneringen för att främja lokal utveckling och visa på de långsiktiga satsningarna på landsbygden. Under sommaren och hösten 2014 har Uppsala kommun anordnat workshops på landsbygden för att samla in landsbygdsbornas perspektiv, tankar och idéer. Mötena har också haft som syfte att främja lokal utveckling genom samtal mellan generationer.

Leader är en viktig del i kommunens landsbygdsutveckling. Därför bör kommunen inte bara vara en medfinansierare utan även en aktiv samarbetspartner i det kommande arbetet. Kommunen ska vara en väg in för både de pågående projektansvariga men också för leaderorganisationen. Det är av stor vikt att kontaktpersonen på kommunen är aktiv i uppstartsarbetet under 2015. Detta innebär cirka 10 procent av en helhetstjänst och kräver ett stort kontaktnät internt och externt på kommunen, samt kunskap och intresse för landsbygdsutveckling.

När finansieringen för hela programperioden är utredd bör ett avtal tecknas mellan Uppsala kommun och Upplandsbygd Ideell förening för att tydliggöra gemensamma och enskilda åtaganden för samarbetet. Kommunledningskontoret föreslås få ett uppdrag att tillsammans med Upplandsbygd Ideell förening arbeta fram ett avtalsförslag för beslut i kommunstyrelsen under 2015.

Den förening, Upplandsbygd Ideell förening, som driver nuvarande Leaderprogram ska avvecklas när all redovisning är slutförd. Idag finns en representant för Uppsala kommun i styrelsen för föreningen. Ett önskemål från Upplandsbygd Ideell förening är att representationen finns kvar tills det att föreningen har avvecklats. En ny representant från Uppsala kommun ska därför utses till den nya föreningen för kommande period.

Ekonomiska konsekvenser

Medfinansieringen för Leader och föreningen Upplandsbygd Ideell förening under 2015 beräknas till 980 080 kr för Uppsala kommun, summan motsvarar tidigare finansiering från Uppsala kommun. Därtill kommer personalkostnader för kommunens kontaktperson i arbetet samt representation från Uppsala kommun i den nuvarande föreningens styrelse.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Jan Malmberg
Tf chef kommunledningskontoret

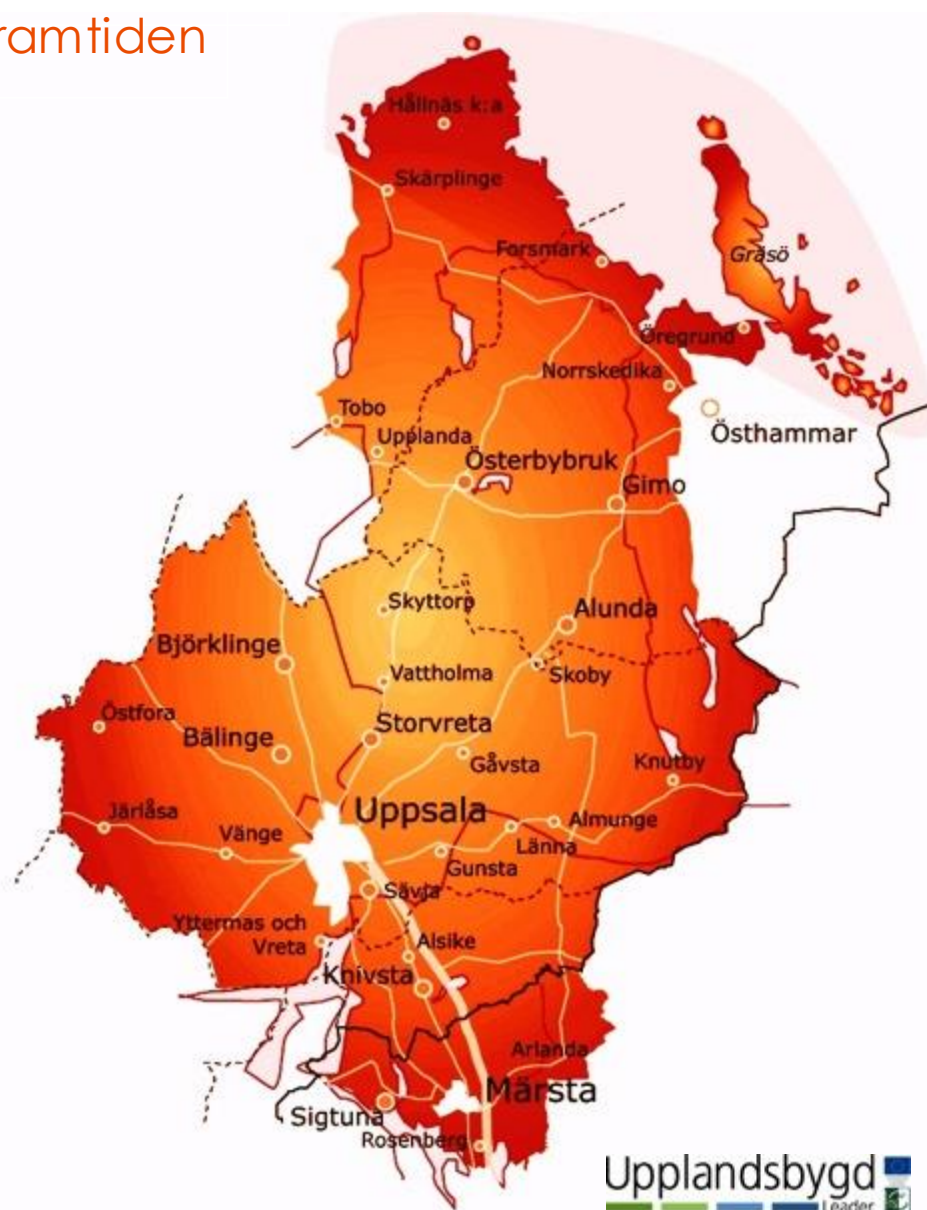
Statistik 201410: Uppsala kommun Leader – nu & i framtiden

Leader Upplandsbygd har finansierat utvecklingsprojekt i fem kommuner – Knivsta, Tierp, Uppsala, Sigtuna och Östhammar under programperioden 2007-2013.

Leader Upplandsbygd har sitt kansli i **Österbybruk**. Styrelsen för Upplandsbygd (LAG, Local Action Group) har 18 medlemmar varav alla kommuner har en fast plats.

Den totala budgeten för Leader Upplandsbygd 2008-2013 är ca 52 miljoner. Dessa har fördelats på 54 fullstora projekt. 4 av dessa är paraplyprojekt, som i sin tur delar ut stöd i form av microstöd (maximalt 50 000 kr). Detta gör att vi idag har **220** beviljade projekt.

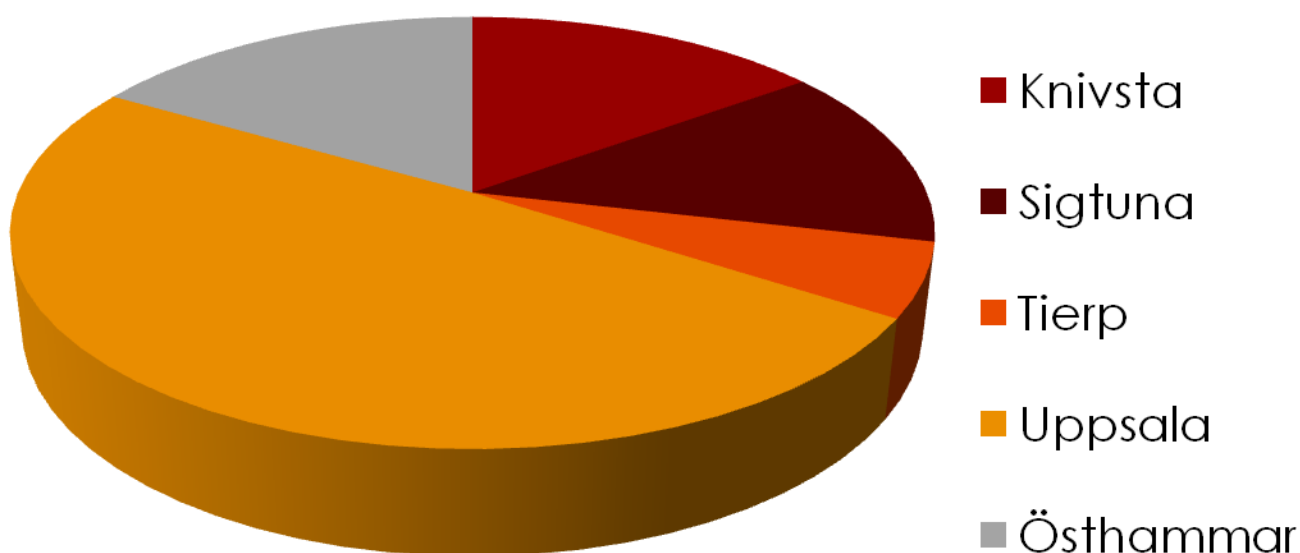
Av våra **220** projekt berörs Uppsala kommun av **89** st (inklusive driften).

Statistik
2008-201410
Uppsala kommun

Uppsala kommuns del av Upplandsbygd
(befolkningsmässigt och inbetalningsmässigt)

Inbetald summa Uppsala, 2008-2013:	6 860 563 kr
Beviljad summa i faktiska kronor:	22 444 850 kr
Uppväxling:	3,3 gånger

För varje satsad krona har Uppsala kommun fått 3,3 kronor tillbaka i rena pengar

Inbetald summa Uppsala, 2008-2013:	6 860 563 kr
Beviljad summa inkl medfinansiering:	33 093 117 kr
Uppväxling:	4,8 gånger

För varje satsad krona har Uppsala fått 4,8 kronor tillbaka inklusive medfinansiering från företag, organisationer och deltagare

Antal projekt totalt	220 st
Antal som berör Uppsala	89 st
Uppsalas % av den kommunala finansieringen	49%
Uppsalas % av antal projekt	41%

Beviljade projekt Uppsala kommun

I Uppsala kommun vill vi särskilt lyfta fram de projekt som i listan är markerade.

Alla projekt finns att finna på vår hemsida,
www.upplandsbygd.se

UNGDOMSCHECKAR	FULLSTORA PROJEKT	AFFÄRSUTVECKLINGSCHECKAR
Fina Händer	Drifts kostnadsåtgärden (kansli)	Träffpunkt W
Park 282	Internationella kontakter förstudie	Sol, vind och vakuum
Film och Foto YES-event	Affärs utvecklingscheckar	Vallonbruksveckan 2012
Underhållning YES-event	Sixten	Fiber i Länna
Dokumentation Polenresa	Kreativa Näringar med turism & måltid	Nya ekonomiska lösningar inom landsbygdsnäring
Karaokeprojekt Skyttorp	Bygdecheckar	Rundvedens fiberförening/förstudie
Hälsosammare Björklingebor	LINN	Förstudie Sociala Växthus
Biograf Malmen	Matantverk Uppland (LUB)	Handikappryttaralliansen Uppland
Ramp Björklinge	Natur & miljöcheckar Upplandsbygd	Värd för Upplandsbygd
LAN 743	RUCOP	Måltidsteater
Skyholma Meck	RUDEC	BYGDECHECKAR
Summerrail Ramstalund	Kultureernas Karneval	Belysning av Multiarena
Trolla med Emil	Kentauren, framtidens hästföretagare	Broschyr om Stavby
Sommardans 2012	Bondens Egen Marknad	Bygdesamverkan
jDome	Dream Pack	Förstudie - Ny dansbana i Kopphagen
Sportlovs LAN	Matturism i Uppland	Förarbete och invigningsevent av väg 288
Cosplayverkstad	Måltidsturism	Hembygdsbok Hagby socken
Bas Verkstaden	Framtidsutveckling	Julmarknad i Storreretabygden
Operation E-Sport Björklinge	Resilienta Mikroregioner	Stavby - en grusgrop på g!
On stage Studios Musikläger	Upplandsidrottens Föreningservice	Lokalekonomidag 2014 Uppsala
E-sportcamp 2013	Matskolor med 4H	Shutdown Storrreta
ESU Datorverkstad	Historic Rally	Arrangörskap
Mario Kart Live!	Sverigekampen i Upplandsbygd	Upplandsschottis/SM i scottis
Vägen till drömmen	Länna Festplats Kopphagen	Småågarna i Uppland - Hemsida
Läger 2014: Kompetitive Gaming	Storrreta Beach Club	NATUR & MILJÖCHECKAR
Stage-018	Träffpunkt Skogsvallen-Naturnära Event	Närmare Fyrisån-Fas 1
Teenage runaway	Ställ om Storrreta - Upptakten	Stavby - Stig in i naturen och kulturen!
Ungdomslokal i Ärentuna	Testens Sjärdädningsprojekt	Ångnatur- och kulturgård
Café Corazon Delux		Broprojektet Husby-Långhundra
		Geocatching för alla
		Fler och bättre upplevelser
		Utveckling av natur- & hälsoturismen
		Feasibility Study for a Local Currency in Upplandsb.
		Fotboll - ett verktyg för integration bland ungdomar

LEADER –

nu & i framtiden

Uppsala kommun

Lägesrapport för Uppsala kommun inom Leader Upplandsbygd

Leader Upplandsbygd har fördelat projektstöd 2008-2013 för att åstadkomma utveckling, hållbar tillväxt, samt stärka människor och skapa ett ännu bättre företagsklimat. Under 2014 avslutar vi alla projekt och startar vår resa mot framtiden, där Lokalt Ledd Utveckling med Leadermetoden kan få en ännu starkare genomslagskraft! Inom Landsbygdsprogrammet 2014-2020 (som beräknas 2015-2021 på grund av förseningar i programgodkännandet på EU-nivå) har Upplandsbygd Ideell förening ansökt om att förvalta stödet för Lokalt Ledd Utveckling med Leadermetoden för kommunerna Östhammar, Uppsala, Knivsta och Sigtuna. Arbetet ska baseras på ett starkt partnerskap mellan aktörer i det geografiska områdets landsbygd, med representanter från näringsliv, offentlig sektor samt företrädare för den lokala nivån – civilsamhället.

Då våra medverkande kommuner efterfrågar information för fortsättningen i kommande programperiod så försöker vi här beskriva den programperiod som vi nu avslutar, samt ge information om verksamheten inför kommande programperiod.

Kim Scharafinski
Verksamhetsledare

Fortsättningen av Upplandsbygd (CLLD/LLU) från 2015: Upplandsbygd planerar fortsätta sin verksamhet under kommande programperiod 2015-2021. Informationen från centralt ansvariga myndigheter har dock dragit ut på tiden och i dagsläget finns inga exakta officiella uppgifter om hur stödet till landsbygdsutvecklingen ska utformas. Sverige inväntar kommissionens godkännande av det nationella landsbygdsprogrammet. Hur totalbudgeten ser ut vet vi ännu inte, vi kan få ett preliminärt besked i december - men formellt beslut kan inte fattas förrän det svenska landsbygdsprogrammet är beslutat av Europeiska Kommissionen - preliminärt i mars/april 2015. Den information vi har per idag gällande tidplan är:

1 december	De lokala utvecklingsstrategierna ska vara klara och inlämnade till Jordbruksverket.
29-30 december	Sekretariatet skickar ut brev med begäran om komplettering till partnerskapen.
16 januari 2015	Sista dag för partnerskapen att skicka in eventuella kompletteringar.
Januari-februari	Expertgruppen bedömer alla inkomna strategier, tar fram beslutsunderlag och rangordnar dem.
2-3 mars	Urvalskommittén gör en slutlig bedömning bland annat utifrån expertgruppens föredragning och beslutsunderlag och väljer ut de strategier som ska godkännas.
Slutet av mars	Jordbruksverket skickar ut formella beslut till partnerskapen.
Mars-april	Beslut om förberedande stöd. Därefter kan de grupper som får stöd beviljat lämna in ansökan om utbetalning av stödet.
April-juni	De grupper som har godkända strategier kommer att behöva komplettera med bland annat bilda ideell förening, tillsätta verksamhetsledare och bilda LAG.
Juni	Formellt startbesked till LAG som därefter kan börja ta emot ansökningar.

Strategi för kommande programperiod: En förutsättning för att bilda ett område för Lokalt ledd utveckling (det som idag är Leaderområde) är att en utförlig och konkret strategi inlämnas till Jordbruksverket. Detta arbete pågår under hösten 2014 och en strategi kommer att inlämnas den 1 december. Upplandsbygd har ansökt om att arbeta med Landsbygdsfonden, Socialfonden och Regionalfonden i kommande programperiod.

Under hand har bl.a. framkommit från Jordbruksverket att man kommer att kräva att områdenas strategier ska vara mer konkreta och av mindre generell karaktär. För att en strategi för Lokalt ledd utveckling ska godkännas av beslutande myndigheter, främst Jordbruksverket, krävs att den har tydligt fokus på att medverka till en ökning av arbetstillfällen. Det är en skärpning jämfört med hur det varit tidigare. Projekt som i särskilt hög grad främjar en hållbar utveckling kommer att prioriteras.

Den strategi vi arbetar med idag har fyra tematiska inriktningar.

Företagande och arbetstillfällen

Hållbar samhällsbyggnad i samspel mellan stad och land

Ungdomar

Utvecklande bygder

Den geografi vi kommer att arbeta inom är:

Östhammars kommun, hela kommunen

Uppsala kommun, exklusive Uppsala tätort

Knivsta kommun, hela kommunen

Sigtuna kommun, exklusive Märsta tätort

Information framåt Uppsala kommun

Organisation: Vi ser ingen anledning att frångå den organisation av verksamheten som fungerat väl, dock ser vi ett behov av att inventera och revidera styrelsesammansättningen i LAG - då en flerfondsframtid kommer att kräva andra typer av kompetenser. Detta kommer att regleras i strategin.

Kommunen ska vara en väg in för både de pågående projektansvariga men också för Upplandsbygds organisation. Det är av stor vikt att kontaktpersonen på kommunen är aktiv i kommungruppen samt även i uppstarten. Särskilt under 2015 är det viktigt att det finns en person på kommunen som är insatt och är med och driver kommunens intresse i LEADER arbetet.

Kommunen ska inte bara vara en medfinansiär utan även en **samarbetspartner**. Kommunen tar på sig att även marknadsföra och synliggöra de projekt som pågår. Kommunen ska vara behjälplig för projektägare genom att göra det enkelt i ärendehantering i projekten genom att se till att processen förenklas i den mån det går. Kommunen skall även dela med sig av sina kontaktnät och ha stor kunskap om LEADER, vad det är, vad det går ut på och vad som krävs för att kunna sprida korrekt information och på så sätt också främja lokal utveckling. Leader är en viktig del i kommunens landsbygdsutveckling!

Finansiering: Som ett led i genomförandet av kommande landsbygdsprogram ska avtal slutas mellan kommunerna och LAG (Local Action Group, styrelsen i ett Leaderområde) gällande finansiering. Kommunernas finansiering beräknas uppgå till 33%, med resterande finansiering från EU samt Jordbruksverket. Detta är en ökning från tidigare 30% offentlig medfinansiering. En exakt totalbudget och fördelningsnyckel kan vi inte vänta oss innan våren 2015. Då Upplandsbygd per dags dato inte har fått den finansiella planen från Jordbruksverket föreslås att man tills vidare förhåller sig till samma summa som i föregående programperiod.

För Uppsala kommuns del har medfinansieringen i föregående programperiod uppgått till **980 080** kronor per år.

Summan justeras i januari 2016 så att summan från 2015 stämmer med det aktuella finansieringsbeloppet som vi hoppas att vi får inom kort från Jordbruksverket. Summan kan komma att justeras upp eller ner även baserat på hur många invånare som tillkommit sedan beräkningarna man gjorde 2008. Föreslås att man finansierar 2015-2021 istället för 2014-2020 för att undvika liknande glapp i slutet på nästa programperiod.

Effekter av hittills utfört leaderarbete/utvärdering: Det arbete som pågått inom Leader Upplandsbygd sedan år 2008 har bidragit till goda resultat, dels direkta effekter i form av arbetstillfällen och inflyttning av permanentboende och företag, dels indirekta effekter som utgörs av uppbyggnad av resurser för den fortsatta utvecklingen. Av särskild strategisk betydelse är övergripande projekt som omfattar hela leaderområdet, då de bidrar till starka regionala nätverk. Det är en erkänt svår uppgift att mäta effekter av leaderprojekt på ett rättvisande sätt, eftersom de lätt döljs av större skeenden och förändringar i samhället. Många gånger är det också fråga om spridda effekter, dessutom uppstår ofta tydliga effekter först efter projektets slut och kommer därför inte med i sammanställningar som grundar sig på uppgifter i projektens slutrapporter. Vi har valt att vid utvärderingar utgå från projektmedarbetarnas egna uppgifter, eftersom det oftast är de som bäst känner till de lokala förhållandena. Man kan inte bortse från risken att detta kan leda till en viss överskattning p.g.a. "önsketänkande" från projektmedarbetarnas sida, men detta motverkas av ovan nämnda förhållanden som istället leder till underrapportering av effekterna.

För närvarande pågår en utvärdering av projekten under innevarande programperiod. Förutom ett frågeformulär om effekter med utgångspunkt från de kvantitativa indikatorerna i utvecklingsplanen får nu projektmedarbetarna också delta i intervjuer där de tillfrågas om sina erfarenheter av arbetet i projektet. Filmer skapas för varje projekt och läggs ut på vår hemsida. Eftersom många projekt ännu pågår, kommer utvärderingsarbetet att kunna slutföras först i början av år 2015.